

Vojenské dodávky do Arménie eskalují napětí na jižním Kavkaze

J jamestown.org/program/military-supplies-to-armenia-escalate-tensions-in-south-caucasus

Vasif Huseynov

Shrnutí:

- Arménie se snaží distancovat od Ruska a snížit ekonomickou a vojenskou závislost na Moskvě prostřednictvím dohod s dalšími státy, včetně Francie, Indie a údajně i Íránu.
- Rozšiřující se vojenské dodávky do Arménie rozdmýchávají napětí se sousedním Ázerbájdžánem a ohrožují současný křehký stav vztahů mezi oběma zeměmi.
- Úředníci v Baku jsou znepokojeni touto zvýšenou militarizací, protože revanšisticky smýšlející politické a společenské skupiny v Arménii volají po vojenském převzetí Karabachu a dalších ázerbájdžánských území.

31. července náměstek ministra zahraničí USA pro evropské a eurasijské záležitosti James O'Brien znovu potvrdil plány Washingtonu na vytvoření pozemní obchodní cesty přes Ázerbájdžán a Arménii (viz [EDM](#) , 9. července; [Panorama.am](#) , 31. července). Uvedl, že tato trasa má za cíl nabídnout středoasijským zemím alternativu a snížit jejich závislost na Rusku a Číně při přístupu na globální trhy. Kromě svých dřívějších poznámek O'Brien poukázal na to, že část této strategie je zaměřena na „vytvoření podmínek“ pro Arménii, aby se „vzdálila od Ruska“ (viz [EDM](#) , 9. července). Arménie je podle něj z hlediska ekonomiky a energetiky „téměř zcela závislá“ na Rusku. Spojené státy proto podporují odvážné kroky premiéra Nikola Pašinjana v jeho úsilí o diverzifikaci. Přemístění Arménie je představitelem geopolitického posunu, ke kterému dochází v celém širším regionu, protože tři státy jižního Kavkazu se vzdalují ruskému vlivu.

Snahy arménské vlády o diverzifikaci se týkají i bezpečnostního prostoru země, kterému dominovala a do jisté míry i nadále ovládá Moskva. Kromě toho, že oznámila své budoucí vystoupení z Ruskem vedené Organizace smlouvy o kolektivní bezpečnosti a omezila přítomnost ruských jednotek na svých územích, Arménie se snaží diverzifikovat své dodavatele zbraní uzavíráním dohod s Francií, Indií a údajně i Íránem, aby snížila svou závislost. o Rusku (Civilnet.am , 1. srpna; viz [EDM](#) , 5. srpna).

Rozšiřující se vojenské dodávky do Arménie rozdmýchávají napětí se sousedním Ázerbájdžánem a ohrožují křehký stav vztahů mezi oběma zeměmi. V červnu Francie a Arménie podepsaly smlouvu na samohybné 155milimetrové kanónové houfnice Caesar ráže 52, jejichž dolet s pokročilými projektily přesahuje 50 kilometrů (30 mil). Obě strany oznámily, že dohoda zahrnuje prodej 36 houfnic v průběhu příštích 15 měsíců, což francouzský ministr obrany Sebastien Lecornu označil za „nový důležitý milník“ ve francouzsko-arménských vojenských vazbách (Azatutyun.am , 25. června). Nejnovější dohoda vznikla v návaznosti na sérii podobných vojenských kontraktů mezi oběma zeměmi, protože Francie souhlasila s poskytnutím zbraní Arménii v říjnu 2023 (France24.com , 3. října 2023; viz [EDM](#) , 6. listopadu 2023).

První dodávka 24 obrněných transportérů Bastion (APC), které jsou součástí 50 vozidel z říjnové dohody, byla spatřena v gruzínském přístavu Poti v prosinci 2023 na cestě do Arménie (Azatutyun.am , 4. prosince 2023). Kromě APC se Jerevan a Paříž také dohodly na dohodě o systému protivzdušné obrany Mistral krátkého dosahu a radarech GM200 vyrobených společnostmi Thales Group, které dokážou současně detekovat a sledovat více letadel, dronů a dokonce i raket na vzdálenost 250 kilometrů. (155 mil) (Armenpress.am , 24. října 2023). Podle různých zpráv médií se dodávka tří radarů GM200 spolu s vojenským vybavením pro noční vidění uskutečnila během vůbec první návštěvy francouzského ministra obrany v Arménii v únoru 2024 (News.am ; Azatutyun.am ,

22. února). Paříž a Jerevan tyto zbraně označují za obranné, místní experti však tvrdí opak a argumentují tím, že by mohly být použity i pro útočné účely ([Politico.eu](https://www.politico.eu) , 23. února).

Souběžně s tím Evropská unie poskytla přímou vojenskou podporu Arménii. Dne 22. července přijala Rada Evropské unie opatření pomoci v rámci Evropského mírového nástroje na podporu arménských ozbrojených sil v hodnotě 10 milionů eur (10,92 milionu USD) ([Consilium.europa.eu](https://www.consilium.europa.eu) , 22. července). Podle oficiálního prohlášení má pomoc „posílit logistické kapacity arménských ozbrojených sil a přispět ke zlepšení ochrany civilistů v krizích a mimořádných situacích“. Tato pomoc je koordinována se Spojenými státy a jejím cílem je snížit závislost Arménie na Rusku. O'Brien ve svém prohlášení z 31. července poukázal na to, že Evropská unie a Spojené státy vytvořily „novou platformu pro snížení závislosti Arménie na Rusku“ v důsledku třístranného setkání amerického ministra zahraničí Antonyho Blinkena z 5. Předsedkyně Evropské komise Ursula von der Leyenová a Pašinjan ([State.gov](https://www.state.gov) , 5. dubna; [Panorama.am](https://www.panorama.am) , 31. července).

Indie vystupuje jako další významný hráč, kterého se Arménie uchýlila k diverzifikaci svých vojenských dodavatelů. Vzhledem k rozšiřujícímu se formátu ázerbájdžánsko-pákistánsko-turecké trilaterální spolupráce se zdá, že se Nové Dillí přibližuje k Arménii, aby vytvořilo geopolitickou rovnováhu. Dodávky zbraní z Indie do Arménie se poprvé zintenzivnily po skončení druhé karabašské války v listopadu 2020 (viz EDM, [14. srpna 2023](#) , [25. července](#)). Podle indického ministerstva financí se Arménie stala největším dovozcem indických zbraní po poslední dohodě o získání víceodpalovacích raketových systémů Pinaka a protiletadlových systémů Akash ([Azatutyun.am](https://www.azatutyun.am) , 24. července). Indická média uvádějí, že „celkový objem zbraní nakoupených Arménií z Indie dosáhl na začátku aktuálního [fiskálního roku] 2024–25 600 milionů dolarů“ ([News.am](https://www.news.am) , 24. července). Různé zdroje uvádějí, že od září 2022 si Arménie objednala z Indie dodávky dalšího vojenského vybavení, včetně

raketometů, protitankových raket, mobilních radarových systémů a pokročilých systémů tažených dělostřeleckých zbraní (ATAGS) (Indiandefensenews.in , 28. července).

Kromě těchto vojenských nákupů se 24. července Iran International, zpravodajský kanál v perském jazyce se sídlem v Londýně, odvolal na nejmenovaného vysokého vojenského představitele a oznámil, že Írán a Arménie podepsaly tajnou dohodu o zbraních v hodnotě 500 milionů dolarů (Iranintl.com , 24. července). . Zatímco obě strany zprávu popřely, ve svém nedávnějším zpravodajství o Pašinjanově cestě do Teheránu, kde se měl zúčastnit inaugurace nově zvoleného íránského prezidenta Masouda Pezeshkiana, výstup trval na tom, že informace o obchodu se zbraněmi jsou pravdivé (Iranintl.com , 30. července). Agentura tvrdí, že viděla seznam vojenských předmětů, které se plánují převézt do Arménie, včetně bezpilotních letounů Shahed-136, Shahed-129, Shahed-197 a Mohajer a také Sevom Khordad, Majid, Khordad 15 a Arman air. obranné raketové systémy.

Tato úroveň militarizace prostřednictvím dodávek z více zdrojů vyvolala poplach v Baku, kde mnoho úředníků varuje před škodlivými důsledky pro mír a stabilitu v regionu (Mod.gov.az , 25. července). Obavy ázerbájdžánských představitelů jsou umocněny skutečností, že revanšisticky smýšlející politické a společenské skupiny v Arménii neuznávají poválečnou realitu v regionu a volají po vojenském převzetí Karabachu a dalších ázerbájdžánských území. Například Benjamin Pogosyan, předseda Centra pro politicko-ekonomická strategická studia v Jerevanu, tvrdí: „Jediný způsob, jak zajistit právo na návrat Arménů, je ukončit ázerbájdžánskou kontrolu nad Náhorním Karabachem, a Arménie to může udělat pouze prostřednictvím vojenské prostředky“ (Mirrorspectator.com , 14. října 2023).

Několik dalších významných odborníků a politiků sdílí Pogosjanovy názory. Richard Grigosyan, ředitel Centra regionálních studií se sídlem v Jerevanu, v rozhovoru s arménskými médii v prosinci 2023 prohlásil, že vyhlídky na nestabilitu v Ázerbájdžánu způsobenou

implozí země jsou „jediným pozitivním scénářem pro znovuzískání Karabachu“ ([Civilnet ráno](#) 2. prosince 2023). Tato analýza nepřímo odkazuje na počátek 90. let, kdy Arménie zahájila válku a okupovala ázerbájdžánská území, přičemž využila „imploze země“ v důsledku politických a ekonomických krizí. V reakci na obavy Baku z nových obchodů se zbraněmi arménské ministerstvo zahraničí uvedlo: „Arménie nemá žádný jiný cíl v oblasti obrany a bezpečnosti kromě ochrany svého mezinárodně uznávaného území. ... Rádi bychom připomněli návrh na vytvoření mechanismu vzájemné [s Ázerbájdžánem] kontroly zbrojení a podepsání odpovídající dohody“ ([Mfa.am](#) , 25. července). Vzhledem k možnosti obnoveného konfliktu však mezi některými v regionu narůstají obavy, že militarizace Arménie prostřednictvím dohod s Francií, Indií, Íránem a dalšími může povzbudit revanšistické síly a podkopat mírový proces mezi Baku a Jerevanem.